

Aan de:
Vaste commissie voor Justitie en
Veiligheid
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Date
26 September 2018

Subject
Rondetafelgesprek Actieplan Verbetering
Feitenonderzoek in de
Jeugdbeschermingsketen

Our reference

Notitie t.b.v. rondetafelgesprek actieplan Verbetering Feitenonderzoek in de Jeugdbeschermingsketen (31839, nr. 622) woensdag 3 oktober 2018

Your reference

Ondergetekenden waren samen met de Vereniging Jeugdrechtsadvocaten Rotterdam (VJAR) betrokken bij de inhoudelijke organisatie van het congres 'Waarheidsvinding in de justitiële jeugdketen' op 10 november 2017 in Rotterdam. Met de organisatie van het congres werd uitvoering gegeven aan een motie van Uw Kamer. Ruim 200 professionals en ervaringsdeskundigen (w.o. de Kinderombudsvrouw, advocaten, kinderrechters, vertegenwoordigers van ouderorganisaties, de Raad voor de Kinderbescherming, Jeugdzorginstellingen en gedragswetenschappers) hebben daar met elkaar gesproken over mogelijke verbeterpunten voor het nog op te stellen Actieplan Waarheidsvinding.

Page
1/2

Appendix

Department
Strafrecht

Visiting address
Erasmus School of Law
Burgemeester Oudlaan 50
Sanders building
L5-01

Postal address
PO Box 1738
L5-10
3000 DR Rotterdam
The Netherlands

T +31 10 408 1553
E uitbeijerse@law.eur.nl
W www.esl.eur.nl

Als basis voor de discussie dienden een door ondergetekenden gemaakt overzicht van de in de literatuur besproken knelpunten en verbeterpunten dat deel uitmaakte van de congresstukken alsmede een aantal door advocaten uit hun praktijk ingebrachte voorbeeldzaken. Daarnaast hebben ca. 40 deelnemers de moeite genomen aanvullende suggesties voor verbeterpunten bij ons in te dienen. Deze verbeterpunten zien wij echter niet terug in het voorliggende Actieplan. Tot onze verbazing zijn – ondanks ons aanbod daartoe – de congresresultaten niet opgevraagd en zijn noch wij noch de jeugdrechtsadvocaten geconsulteerd bij het opstellen van het Actieplan. Hieronder noemen we daarom een aantal verbeterpunten die we in het Actieplan missen:

Actielijn 1: Respectvolle bejegening kinderen en ouders

1. Ouders en zo mogelijk het kind een plaats geven aan de veiligheids-/jeugdbeschermingstafels en betrekken alvorens beslissingen ten aanzien van hun gezin worden genomen naar voorbeeld van de jeugdbeschermingstafel Den Haag.
2. Pogen om samen met ouders te zoeken naar oplossingen in plaats van naar zorgpunten

Actielijn 2: Informeren en ondersteunen kinderen en ouders

1. Bij (dreigende) ondertoezichtstelling met uithuisplaatsing standaard een advocaat toevoegen, ook in geval van drang door de veiligheid-/jeugdbeschermingstafel of het wijkteam.

Actielijn 3: Kwaliteit onderzoek en rapportage

1. De Raad voor de Kinderbescherming een meer onafhankelijke positie geven naar Belgisch voorbeeld.
2. De vereisten voor de deskundigheid van onderzoekers (Raad voor de Kinderbescherming, Veilig Thuis) wettelijk regelen.
3. Onderzoekers, jeugdbeschermers en gedragsdeskundigen moeten over juridisch relevante kennis beschikken.
4. Meer deskundigheid 'aan de voordeur' (o.a. wijkteams, veiligheids-/jeugdbeschermingstafels) nu daar de eerste cruciale beslissingen worden genomen die lang doorwerken.
5. In de rapportages feiten en meningen gescheiden presenteren.
6. In de rapportages 'feiten' dubbel checken en verantwoorden waar ze op gebaseerd zijn. Bij overname van feiten uit oude rapporten duidelijk aangeven wat de oorsprong is en waarom deze informatie volgens de onderzoeker nog relevant is.

Actielijn 4: Verkenning rechtspositie kinderen en ouders

1. Voor beslissingen over een jeugdbeschermingsmaatregel striktere bewijsregels invoeren naar voorbeeld van het bestuursprocesrecht en – waar het om vrijheidsbeneming gaat – het strafprocesrecht. De bestaande wettelijke regels omtrent het bewijsrecht uit het civiele recht passen niet bij de beslissing waarin de burger tegenover de overheid staat. Er is sprake van 'inequality of arms'.
2. Een normatief toetsingskader ontwikkelen waarin duidelijk wordt aangegeven welke aspecten aanwezig moeten zijn om te bepalen of een maatregel al dan niet in het ontwikkelingsbelang van het kind is. Op basis van feiten en omstandigheden concretiseren wat een opvoedingssituatie onveilig maakt en wat de wegingscriteria zijn. Deze afweging duidelijk en begrijpelijk verwoorden in de uitspraak.
3. Voorschrijven dat de kinderrechter bij het nemen van een ingrijpende beslissing nagaat of er onderzoek is gedaan naar de impact van het ingrijpen op het gezien en of er onderzoek is gedaan naar alternatieven.
4. Regelen dat de verschillende beslissingen die ten aanzien van een gezin en een kind worden genomen, waar mogelijk door dezelfde rechter worden genomen, ook bij eventuele verlengingen.
5. De kinderrechter sneller en vaker inschakelen en een actievere rol geven, als onderzoeksrechter (naar voorbeeld van de BOPZ).

Bovenstaande vormt slechts een greep uit de vele voorstellen die zijn besproken.

Met vriendelijke groet,

mr.dr. Jolande uit Beijerse
universitair hoofddocent strafprocesrecht

mr. Sanne Salverda
wetenschappelijk docent strafprocesrecht